NN 93/2020 (19.8.2020.), Kolektivni ugovor za graditeljstvo (Pročišćeni tekst)

KOLEKTIVNI UGOVORI

1778

HUP – UDRUGA POSLODAVACA GRADITELJSTVA, Zagreb, Radnička cesta 52, zastupana po predsjedniku Mirku Habijancu (u daljnjem tekstu: Poslodavac)

i

SINDIKAT GRADITELJSTVA HRVATSKE, Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. broj 2, zastupan po predsjednici Jasenki Vukšić (u daljnjem tekstu: Sindikat)

Na temelju članka 17. Kolektivnog ugovora o izmjenama i dopunama Kolektivnog ugovora za graditeljstvo – druge izmjene i dopune koji je sklopljen 7. srpnja 2020. godine, ugovorne strane Sindikat graditeljstva Hrvatske, Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV broj 2, i HUP – Udruga poslodavaca graditeljstva, Zagreb, Radnička cesta 52, su 14. 7. 2020. godine utvrdile pročišćeni tekst Kolektivnog ugovora za graditeljstvo.

Pročišćeni tekst Kolektivnog ugovora za graditeljstvo obuhvaća:

1. KOLEKTIVNI UGOVOR ZA GRADITELJSTVO sklopljen 25. rujna 2015. godine, Evid. (»Narodne novine« broj 115/15); dana 3. 12. 2015. godine ministar nadležan za rad donio je Odluku o proširenju primjene Kolektivnog ugovora za djelatnost graditeljstva (»Narodne novine« broj 134/15) koja je stupila na snagu 19. 12. 2015. godine.

2. KOLEKTIVNI UGOVOR O IZMJENAMA I DOPUNAMA KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA GRADITELJSTVO – PRVE IZMJENE I DOPUNE (»Narodne novine« broj 26/18) sklopljen 20. veljače 2018. godine; dana 7. 5. 2018. godine ministar nadležan za rad donio je Odluku o proširenju primjene Kolektivnog ugovora o izmjenama i dopunama Kolektivnog ugovora za graditeljstvo (»Narodne novine« broj 49/18) koja je stupila na snagu 15. 5. 2018. godine.

3. KOLEKTIVNI UGOVOR O IZMJENAMA I DOPUNAMA KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA GRADITELJSTVO – DRUGE IZMJENE I DOPUNE, sklopljen 7. srpnja 2020. godine.

KOLEKTIVNI UGOVOR

ZA GRADITELJSTVO

(Pročišćeni tekst)

I. OPĆE ODREDBE

1. Teritorijalno važenje

Članak 1.

Ovaj Kolektivni ugovor (u daljnjem tekstu: Ugovor) se primjenjuje na teritoriju Republike Hrvatske.

Na inozemnim gradilištima primjenjuje se Dodatak Kolektivnog ugovora za upućivanje radnika na rad u inozemstvo kad to nije u suprotnosti s propisima zemlje rada.

2. Važenje Ugovora u djelatnostima

Članak 2.

Ugovor se primjenjuje na sve fizičke ili pravne osobe (u daljnjem tekstu: poslodavac) koje obavljaju djelatnosti visokogradnje, niskogradnje i hidrogradnje, montažerskih radova, instalacijskih i završnih radova u građevinarstvu, projektiranja i srodnih tehničkih usluga i druge srodne djelatnosti koje su upisane u sudski registar i klasificirane sukladno Odluci o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti ili utvrđene posebnim zakonom.

Ugovor se primjenjuje na radnike svih struka kod tih pravnih osoba (poslodavaca) kada ih Ugovor obostrano obvezuje.

3. Osobe koje obvezuje Ugovor

Članak 3.

Ugovor obvezuje ugovorne strane te sve osobe koje su u vrijeme sklapanja Ugovora bile ili su naknadno postale članovi stranaka Ugovora.

Pravna pravila sadržana u Ugovoru primjenjuju se neposredno i obvezno na sve osobe na koje se ovaj Ugovor primjenjuje.

Članak 4.

Ugovor se primjenjuje na sve radnike, neovisno o tome jesu li ugovorom o radu zasnovali radni odnos na određeno ili neodređeno vrijeme, s punim ili nepunim radnim vremenom.

Ugovor se primjenjuje i na strane državljane ili osobe bez državljanstva koje su zasnovale radni odnos s poslodavcem ako Zakonom o radu i posebnim zakonom kojim se uređuje zapošljavanje tih osoba nije drugačije određeno.

Članak 5.

Ugovor se ne odnosi na radnike s posebnim ovlastima čija se prava i obveze uređuju posebnim ugovorom.

Radnici s posebnim ovlastima iz stavka 1. ovog članka su radnici koji su kao rukovodeće osobe statutom, društvenim ugovorom, izjavom o osnivanju ili drugim pravilima poslodavca ovlašteni voditi poslove poslodavca i koji samostalno donose odluke o organizaciji rada i poslovanja poslodavca.

Članak 6.

Izrazi koji se za fizičke osobe u ovom Ugovoru koriste u muškom rodu, neutralni su i odnose se na osobe muškog i ženskog spola.

II. SKLAPANJE UGOVORA O RADU

1. Ugovor o radu

Članak 7.

Radni odnos zasniva se ugovorom o radu obvezno u pisanoj formi, potpisan od strane obje ugovorne strane prije početka rada, od kojega po jedan primjerak zadržava svaka ugovorna strana.

Ugovor o radu mora sadržavati sve uglavke propisane zakonom.

Osim bitnih uglavaka propisanih zakonom, ugovor o radu mora sadržavati:

– naznaku koeficijenta ili bruto plaće u novcu za grupu složenosti poslova odnosno tarifnu skupinu u koju su razvrstani poslovi koje će obavljati radnik. Bruto plaća mora biti jednaka ili veća od iznosa plaće sukladno mjerilima iz ovog ugovora.

2. Posebni uvjeti za sklapanje ugovora o radu

Članak 8.

Poslodavac samostalno utvrđuje svoj organizacijski ustroj, organizacijske i radne dijelove, strukturu i broj radnika i uvjete koje radnici moraju ispunjavati za obavljanje pojedinih poslova ako to zakonom ili drugim propisom nije propisano.

Kad smatra da je za sklapanje ugovora o radu na pojedinim poslovima potrebno da radnik ispunjava posebne uvjete, te će uvjete poslodavac utvrditi Pravilnikom o radu i popisom poslova – radnih mjesta (katalog) u zavisnosti od vrste posla koje pojedini radnici trebaju obavljati za poslodavca.

III. ZAŠTITA ŽIVOTA I ZDRAVLJA RADNIKA

1. Obveze poslodavca

Članak 9.

Poslodavac je dužan osigurati radniku uvjete za rad na siguran način i na način koji ne ugrožava zdravlje radnika, u skladu s posebnim zakonom i drugim propisima.

Među najvažnijim obvezama poslodavca u provođenju zaštite na radu (u daljnjem tekstu: ZNR) su:

– osposobljavanje radnika za rad na siguran način na temelju procjene rizika tijekom radnog vremena i na trošak poslodavca

– obavješćivanje i savjetovanje s radnicima odnosno njihovim predstavnicima (sindikat, radničko vijeće, povjerenici radnika za ZNR) o pitanjima ZNR

– upućivanje radnika koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada na zdravstvene preglede specijalisti medicine rada

– osiguranje posebne zaštite za posebno osjetljive skupine radnika

– osiguranje sredstava rada i osobne zaštitne opreme i za korištenje na propisan način

– planiranje, pripremanje i provođenje radnih postupaka i tehnologije da se ne ugrozi sigurnost radnika

– provođenje mjera prevencije stresa na radu ili u vezi s radom

– osiguranje sigurnosnog znakovlja, pisanih obavijesti i uputa na mjestu rada

– izrada plana i određivanje radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja; organiziranje i osiguranje pružanja prve pomoći

– zaštita nepušača, zabrana pijenja alkohola i uzimanja drugih sredstava ovisnosti

– osiguranje zdravstvene zaštite na radu primjereno rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je radnik izložen na radu

– obveze prema nadležnim državnim tijelima: o smrtnoj ili teškoj tjelesnoj ozljedi tijelo za inspekcijski nadzor se obavještava odmah nakon smrtne ili teške ozljede na radu

– obveza čuvanja dokumentacije, vođenja evidencija i obavijesti

– osigurava zaštitu života i zdravlja radnika u skladu s važećim propisima koji se odnose na zaštitu na radu.

2. Prava i obveze povjerenika radnika za ZNR

Članak 10.

Kod poslodavca radnici između sebe mogu birati povjerenika radnika za ZNR.

Kod poslodavca koji zapošljava do uključivo 20 radnika, izbor povjerenika radnika za ZNR provodi se na skupu radnika kojeg saziva poslodavac u skladu sa Zakonom o radu, neposrednim i javnim izjašnjavanjem prisutnih radnika.

Kod poslodavca koji zapošljava više od 20 radnika, izbor povjerenika radnika za ZNR se provodi u skladu sa Zakonom o radu.

Ako je prema propisanim kriterijima kod poslodavca izabrano više povjerenika radnika za ZNR, oni između sebe biraju svog koordinatora.

Članak 11.

Poslodavac je obvezan, unaprijed i pravovremeno, savjetovati se s povjerenicima radnika za ZNR ili njihovim koordinatorom naročito o:

– donošenju Pravilnika i drugih akata poslodavca iz područja ZNR

– provođenju ZNR i poslovima ZNR (zapošljavanje stručnjaka ili povjeravanje poslova ovlaštenoj osobi)

– izradi procjene rizika te izmjenama, odnosno dopunama procjene rizika

– izboru radnika za pružanje prve pomoći i radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja

– zaštiti i prevenciji od rizika na radu te sprječavanju i smanjivanju rizika

– sprječavanju nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih bolesti

– promjenama u procesu rada i tehnologiji

– planiranju i provođenju osposobljavanja iz zaštite na radu

– poboljšanju uvjeta rada te planiranju i uvođenju novih tehnologija

– utjecaju radnih uvjeta i radnog okoliša na sigurnost i zdravlje radnika

– izboru sredstava rada i osobne zaštitne opreme

– izloženosti radnika jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalim naporima.

Članak 12.

Povjerenik radnika za ZNR je obavezan štititi interese radnika na području zaštite na radu te pratiti primjenu pravila, mjera, postupaka i aktivnosti zaštite na radu u radnoj sredini u kojoj je izabran sukladno propisima zaštite na radu i ovim Kolektivnim ugovorom. Povjerenik za zaštitu na radu svojim djelovanjem treba poticati radnike da rade na siguran način u skladu s pravilima, da koriste propisana i osigurana osobna zaštitna sredstva.

O svom radu povjerenik je dužan najmanje svaka tri mjeseca izvijestiti radničko vijeće.

Članak 13.

Povjerenik radnika za ZNR ima pravo i obvezu djelovati u području zaštite na radu kod poslodavca suglasno zakonu, propisima ZNR, pravilniku o zaštiti na radu i sporazumu iz članka 14. ovog Ugovora.

Članak 14.

Povjerenik ima pravo na tri sata tjedno za obnašanje dužnosti iz zaštite na radu uz naknadu plaće kao da je radio, bez mogućnosti ustupanja tog prava drugom povjereniku.

Ako povjerenik na zahtjev poslodavca (sudjelovanje u planiranju unapređenja uvjeta rada i sl.) ili inspektora rada (prisustvovanje inspekcijskim nadzorima) radi obnašanja svojih dužnosti izostane s rada više od vremena utvrđenog stavkom 1. ovog članka, ima i za to vrijeme pravo na naknadu plaće kao da je radio.

Povjerenik ima pravo na odsustvovanje s rada radi osposobljavanja za zaštitu na radu (tečajevi, seminari, sastanci i sl.) sedam dana tijekom kalendarske godine, u dogovoru s poslodavcem i na teret poslodavca.

Kolektivnim ugovorom na razini poslodavca ili sporazumom o načinu i uvjetima rada povjerenika za ZNR mogu se urediti i druga pitanja vezana za rad i zaštitu, djelovanje i uvjeti za nesmetano obnašanje dužnosti povjerenika radnika za ZNR.

3. Prava i obveze radnika

Članak 15.

Radnik je obvezan osposobljavati se za rad na siguran način kada ga na osposobljavanje uputi poslodavac.

Radnik je obvezan i odgovoran obavljati poslove dužnom pažnjom te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika koje mogu ugroziti njegovi postupci ili propusti na radu te je dužan provoditi mjere zaštite na radu.

Smatra se da radnik radi dužnom pažnjom kad poslove obavlja u skladu sa znanjima i vještinama koje je stekao tijekom osposobljavanja za rad na siguran način te kada radi po uputama poslodavca tako da:

– prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvijesti neposredno nadređenu osobu (predradnika/brigadira, poslovođu, inženjera gradilišta) ili drugu osobu koja u ime poslodavca brine o primjeni propisa zaštite na radu ili ovlaštenika poslodavca

– pravilno koristi sredstva rada na način da ne ugrožava sebe, druge osobe i imovinu na gradilištu te treće osobe i njihovu imovinu

– pravilno koristi osobnu zaštitnu opremu, koju je nakon korištenja obvezan vratiti na za to određeno mjesto

– pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima

– odmah obavijesti neposredno nadređenu osobu (predradnika/brigadira, poslovođu, inženjera gradilišta) ili drugu osobu koja u ime poslodavca brine o primjeni propisa zaštite na radu, poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka ZNR ili povjerenika radnika za ZNR o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu

– posao obavlja u skladu s pravilima ZNR, pravilima struke te pisanim uputama poslodavca

– prije odlaska s mjesta rada ostavi sredstva rada koja je koristio u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike, treće osobe, sredstva rada te imovinu na gradilištu i imovinu trećih osoba,

– radnik ne smije koristiti sredstva rada ukoliko ona nisu ispravna ili ako nisu primijenjene sve mjere zaštite na radu te je prije početka rada dužan provjeriti njihovu ispravnost i o uočenim nedostacima upozoriti neposredno nadređenu osobu (predradnika/brigadira, poslovođu, inženjera gradilišta) ili drugu osobu koja u ime poslodavca brine o primjeni propisa zaštite na radu ili ovlaštenika poslodavca.

Kršenje obveza iz ovog članka predstavlja povredu ugovora o radu.

Članak 16.

Radnik je dužan surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu u rješavanju svih pitanja zaštite na radu, osobito dok se ne osigura da radni okoliš i uvjeti rada ne predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje te dok se u cijelosti ne postigne zaštita na radu u skladu sa zahtjevima tijela nadležnih za nadzor provedbe zaštite na radu.

Radnik mora odmah izvijestiti neposredno nadređenu osobu (predradnika/brigadira, poslovođu, inženjera gradilišta) ili drugu osobu koja u ime poslodavca brine o primjeni propisa zaštite na radu, poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka za zaštitu na radu ili povjerenika za zaštitu na radu o svakoj činjenici za koju smatra da predstavlja neposredni rizik za sigurnost i zdravlje, kao i o svakom drugom nedostatku u sustavu zaštite na radu (osobito na sve kvarove i nedostatke na uređajima, opremi, sigurnosnim uređajima, osobnim i zaštitnim sredstvima kao i neredovite pojave pri radu i postupke drugih osoba koje mogu oštetiti, uništiti određenu opremu ili ugroziti život i zdravlje radnika).

Članak 17.

Radnik je obvezan:

– upoznati poslodavca ili nadležnog liječnika kod zasnivanja radnog odnosa i u tijeku rada, na tjelesne nedostatke ili bolesti koje mogu kod obavljanja određenih poslova uzrokovati posljedice po život ili zdravlje radnika ili njegov okoliš

– ovladati znanjima iz ZNR u mjeri potrebnoj za rad na siguran način

– podvrći se provjeri da li je pod utjecajem alkohola, drugih sredstava ovisnosti u skladu s pisano utvrđenim postupkom. Radnik tijekom rada ne smije biti pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstava. Radnik koji je na poslu pod utjecajem alkohola više od 0,5 promila, pa uslijed toga nastupi štetna posljedica za njega, smatrat će se da je isključivo sam odgovoran za nastanak štete te nema pravo na naknadu štete na teret poslodavca, osim kod radnika koji svoj rad obavlja na visini, koji ne smiju biti pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti

– pristupiti zdravstvenim, psihofizičkim i drugim pregledima na koje je uključen sukladno posebnim propisima ZNR. Radnicima, kojima obveza redovitog zdravstvenog pregleda nije utvrđena propisima zaštite na radu, poslodavac može osigurati sistematski zdravstveni pregled jednom u pet godina na njihov zahtjev

– postupati u skladu s uputama poslodavca i surađivati s poslodavcem radi sprječavanja, uklanjanja ili smanjivanja stresa na radu ili u vezi s radom.

Radnik je dužan ovladati znanjima iz zaštite na radu u mjeri potrebnoj za rad na siguran način, ali nije obvezan snositi troškove u vezi s primjenom pravila zaštite na radu i zdravstvenih mjera.

Kršenje obveza iz stavka 1. i 2. ovog članka predstavlja povredu ugovora o radu.

Članak 18.

Radnik ima pravo odbiti raditi i napustiti mjesto rada ako mu izravno prijeti rizik za život i zdravlje, sve dok poslodavac ne poduzme korektivne mjere, te zbog takvog postupanja ne smije trpjeti štetne posljedice i dužan je o postojanju takvih opasnosti obavijestiti neposredno nadređenu osobu (brigadira, poslovođu, inženjera gradilišta) ili drugu osobu koja u ime poslodavca brine o primjeni propisa zaštite na radu, o tome obavijestiti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka za ZNR ili povjerenika radnika za ZNR.

Poslodavac, njegov ovlaštenik, odnosno radnik ili povjerenik radnika za ZNR obvezni su bez odgađanja izvijestiti nadležnog inspektora zaštite na radu, koji je obvezan u roku od 48 sati utvrditi činjenično stanje i osnovanost navoda radnika.

Poslodavac ne smije zahtijevati od radnika da ostane na mjestu rada dok na tom mjestu postoji izravan i ozbiljan rizik za život i zdravlje radnika.

Za vrijeme dok ne radi zbog izbjegavanja izloženosti izravnom i ozbiljnom riziku za život i zdravlje, radnik ima pravo na plaću i druga prava iz radnog odnosa u skladu sa Zakonom o radu i ovim Ugovorom.

IV. PROBNI RAD

Članak 19.

Probni rad za radnike do trećeg stupnja stručne spreme ne može se ugovorom o radu utvrditi u trajanju dužem od 2 mjeseca, a za ostale radnike do 6 mjeseci.

Ako je ugovoren probni rad, otkazni rok je 7 dana.

V. OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD

Članak 20.

Poslodavac će omogućiti radniku, u skladu s mogućnostima i potrebama rada, školovanje, obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje.

Radnik je dužan u skladu sa svojim sposobnostima i potrebama rada školovati se, obrazovati, osposobljavati i usavršavati za rad.

Tijekom obrazovanja za potrebe poslodavca radniku pripadaju sva prava kao da je radio.

Međusobna prava i obveze između radnika koji je upućen na obrazovanje i poslodavca uređuju se posebnim ugovorom u skladu s ovim Ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

Članak 21.

Poslodavac može osobu koja se prvi put zapošljava u zanimanju za koje se školovala zaposliti kao pripravnika.

Radnik iz stavka 1. ovog članka polaže ispit po posebnom programu nakon provedenog pripravničkog staža kod poslodavca.

Pripravnički staž je različit u odnosu na stupanj stručnog obrazovanja i traje:

– za poslove do zaključno V. stupnja obrazovanja najviše šest mjeseci